

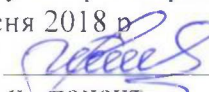
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії та філософії
Кафедра права та методики викладання правознавства

 ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор навчально-наукового
інституту історії та філософії
 Ю.В. Подрез
01 жовтня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЕРЖАВНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Перший (бакалаврський) рівень

галузь знань: 08 Право
спеціальність: 081 Право
освітньо-професійна програма: Право
Мова навчання: українська

Погоджено
науково-методичною комісією
Навчально-наукового
інституту історії та філософії
28 вересня 2018 р.
Голова: Подрез Ю.В.
к. істор. н. доцент

Суми - 2018

Розробник:

Звірко Олександр Євстафійович – кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права та методики викладання правознавства

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та
методики викладання правознавства

Протокол № 2 від 28 вересня 2018 р.

В.о. завідувача кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент

О.М. Іваній

Опис навчальної дисципліни

Найменування Показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -4	Бакалавр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
2-й		1-2-й	
Лекції			
24 год.		6 год.	
Практичні, семінарські			
32 год.		4 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
60 год.		106 год.	
Консультації:			
4 год.	2 год.		
Загальна кількість годин – 120	Вид контролю: залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Державне право зарубіжних країн» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми у циклі професійної підготовки майбутнього правознавця.

Програма спрямована на забезпечення базових знань, формування базових навичок і розвиток вмінь, компетентностей у галузі права; підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних юристів, здатних вирішувати типові професійні завдання щодо організації й здійснення правозастосовної діяльності, які володіють професійно вагомими якостями особистості фахівця з права.

Курс з державного права зарубіжних країн спрямований на формування у студентів інтегральної компетентності та набору загальних й фахових компетентностей.

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як

	<p>члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.</p>
<p>Професійні (фахові) компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві .</p> <p>ФК 2. Знання і розуміння ролі правових та державних інститутів у житті суспільства.</p> <p>ФК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.</p> <p>ФК 4. Знання і розуміння основних інститутів державного права зарубіжних країн</p> <p>ФК 5. Здатність застосовувати знання засад і змісту міжнародного права щодо регулювання кримінально-правових відносин</p> <p>ФК 6. Знання і розуміння загальних умов і порядку відбування покарання засудженими</p> <p>ФК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і функцій кримінально –виконавчого права, а також розуміння його зв’язку з правовими інститутами щонайменше таких галузей права як конституційне право, адміністративне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право</p> <p>ФК 8. Знання і розуміння особливостей відбування окремих видів покарання</p> <p>ФК 9. Знання і розуміння основ правового регулювання діяльності установ виконання покарання</p> <p>ФК 10. Знання і розуміння ролі та методів виховного і трудового впливу на засуджених</p> <p>ФК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти</p> <p>ФК 12. Здатність аналізувати соціально - правові проблеми, надавати пропозиції щодо їх вирішення</p> <p>ФК 13. Здатність до критичного та системного аналізу</p>

	<p>правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>ФК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема у сфері кримінально –виконавчих відносин</p> <p>ФК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів нормативно-правових актів</p> <p>ФК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу</p>
--	---

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є освоєння дисциплін з циклу загальної підготовки та наявність знань, навичок та вмінь, отриманих під час вивчення дисциплін професійної підготовки. Курс «Державне право зарубіжних країн» має тісний зв’язок із дисциплінами: «Історія правових вчень», «Теорія держави та права», «Адміністративне право», «Історія держави і права зарубіжних країн», у результаті вивчення яких студенти реалізують здатність здійснювати аналіз, синтез, оцінювання ситуації та/або завдання з метою виявлення шляхів для розв’язування та випрацьовувати рішення суперечливих проблем сучасної соціальної дійсності, а також демонструють уміння оперувати базовими категоріями та поняттями з вивчених дисциплін.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання

<p>Знання:</p>	<p>ПРЗ 1. Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності</p>	<p>Студент повинен знати на достатньому рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систему органів та установ виконання покарань; - зміст і напрямки кримінально-виконавчої діяльності; - ознаки правоохоронної діяльності; - організацію діяльності державних органів з виконання покарань; - нормативно-правові акти, які регулюють кримінально-виконавчу діяльність; - нормативно-правові акти, які визначають умови та порядок відбування покарань; - організаційно-правові основи діяльності як державних, так і недержавних органів, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері виконання покарань; - міжнародні стандарти поведження з засудженими
<p>Уміння:</p>	<p>ПРУ 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання</p> <p>ПРУ 11. Користуватися комп'ютерними програмами у межах стандартного програмного забезпечення з використанням електронних таблиць, графіків та інших можливостей</p> <p>ПРУ 12. Працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи</p> <p>ПРУ 17. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів</p>	<p>Студент повинен вміти на достатньому рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати одержані знання у вирішенні професійних питань; - характеризувати сутність відбування покарань, їх види, ознаки, принципи, методи реалізації; - характеризувати сутність діяльності, принципи організації і повноваження органів та установ виконання покарань; - використовувати програмне забезпечення для вивчення дисципліни; - аналізувати правовідносини, що виникають у зв'язку з відбуванням засудженими покарань; - працювати в команді; - надавати консультації щодо

	клієнтів у різних правових ситуаціях	захисту прав і свобод людини і громадянина (засуджених)
Комунікація	ПРК 3. Відтворювати зміст, демонструючи розуміння з основних професійних та суспільних тем	<ul style="list-style-type: none"> - вірно тлумачити чинне законодавство стосовно завдань, системи, структури та організації діяльності установ та органів виконання покарань; - аналізувати правові акти, які регламентують умови та порядок відбування покарань
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 1. Усвідомлювати соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності</p> <p>ПРА 2. Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ПРА 3. Відповідальність за розвиток професійних знань і практик окремих осіб та/або груп осіб, за оцінку стратегічного розвитку команди</p> <p>ПРА 4. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності</p>	<p>Студент повинен на достатньому рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - при формулюванні власної позиції щодо конкретної життєвої ситуації, пов'язаної з кримінально-виконавчою діяльністю, обґрунтовано використовувати юридичну термінологію; - володіти методами та технологіями захисту суб'єктивних прав засуджених; - володіти засадами прийняття первинного правового рішення; - використовувати спеціальну літературу, обробляти, систематизувати, зберігати та використовувати отриману інформацію, проводити її порівняльно-правовий аналіз та використовувати її на практиці; - бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
------------	---

А	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань.
В	Вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.
С	Недостатньо повне засвоює навчальний матеріал, намагається застосовувати знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці. засвоєння матеріалу
D	Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу.
E	Частково володіє навчальним матеріалом, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації має елементарні нестійкі навички виконання завдання
FX	Має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускається суттєві помилки.
F	Не володіє навчальним матеріалом

Розподіл балів

Поточний контроль									Разом	Сума
МОДУЛЬ 1				МОДУЛЬ 2						
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3..	Т 1.5	Т 2.6	Т 2.7	Т 2.8	Т 2.5...	Т 2.11	70	100
Поточний контроль										
3	3	3	3	5	5	5	5	5		
Контроль самостійної роботи									20	
1	1	2	2	2	2	2	2	2	10	
есе										

Т 1.1... Т 1.5; Т 2.6... Т 2.11 – теми розділів

4.1.Критерії оцінювання під час аудиторних занять.

4.1.1.Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Студент у повному обсязі викладає вивчений матеріал, дає правильні визначення понять, вільно послуговується науковою термінологією, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично, навести свої приклади, опрацював різні джерела інформації і творчо використав їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних рішень, та вміння аргументовано висловлювати свою точку зору.
4 бали	Студент добре знає теоретичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки

3 бали	Студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки. Викладення матеріалу не в повному обсязі, неглибоке володіння теоретичним та практичним матеріалом.
2 бали	Студент достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Значна кількість помилок.
1 бал	Студент не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

4.1.2. Критерії оцінювання поточних письмових тестів на семінарських заняттях.

Передбачено два поточних письмових тестів. Оцінювання тестових робіт на семінарських заняттях здійснюється за шкалою від «0» до «3».

За кожне правильно вирішене тестове завдання студент пропорційно отримує кількість балів (в залежності від кількості завдань у тесті). Максимальна кількість балів за всю тестову перевірочну роботу – 3 бали.

4.1.3. Критерії оцінювання практичної самостійної роботи, що передбачена в межах теми семінарських занять:

3 бали. Завдання повністю виконані без будь яких помилок.

2 балів. Завдання виконані з незначними помилками.

1 бал. Завдання виконані с суттєвими помилками.

0 балів. Завдання не виконані.

4.1.4. Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Вивчення дисципліни передбачає як обов'язковий елемент навчання написання студентом есе, тему якого він обирає самостійно, керуючись тематикою навчальної програми.

Критерії оцінювання доповіді (есе) з теми наукового дослідження з мультимедіа презентацією

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Відповідність змісту доповіді заявленій темі, її цілісність та композиційна гармонійність.	2
2	Ступінь розкриття предмету дослідження, наявність узагальнень, обсяг та якість опрацьованих інформаційних джерел, якість ілюстративного матеріалу	2
3	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	2
4	Структура та змістовна цінність супровідної презентації	2
5	Оформлення презентації (стиль слайдів, колір, шрифт, оригінальність, наявність помилок)	2
	Всього	10

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Залік отримує студент, який виконав усі види завдань, визначені у робочій програмі навчальної дисципліни й має достатню кількість балів (60 балів).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка БСТ8	Оцінка за національною шкалою
		Для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	Задовільно
60 – 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

У відповідності з ОПП при оцінювання результатів навчання з дисципліни «Кримінологія» застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження з освітньої програми шляхом поетапного поточного контролю (залік).

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни «Кримінологія» є усні відповіді студентів, відкриті та закриті тести (поточні письмові тести), письмові відповіді в межах практичної самостійної роботи, доповідь з презентацією результатів індивідуального завдання.

Приклад поточного тесту:

Тема: Поняття, предмет і система кримінології

1. Конституційне право зарубіжних держав – це?

- A. галузь права;
- B. наука;

- C. навчальна дисципліна;
- D. усі відповіді є вірними.
2. Джерелами науки Конституційного права зарубіжних держав є?
- A. джерела галузі конституційного права зарубіжних держав;
- B. проекти конституцій, законопроекти;
- C. конституційно-правова доктрина;
- D. практика реалізації конституційно-правових норм;
- E. усі вище перелічені відповіді є вірними.
3. За змістом суспільні відносини, що становлять предмет Конституційного права у зарубіжних державах, є?
- A. державними;
- B. приватними;
- C. публічними;
- D. міжнародними;
- E. демократичними.

Варіант індивідуального завдання:

Підготуйте наукову доповідь (есе) з мультимедійною презентацією в межах державного устрою та форми правління зарубіжної країни на вибір студента згідно конституції обраної країни.

6. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи конституційного ладу зарубіжних країн

Тема 1. Конституційне право зарубіжних країн як галузь права, наука та навчальна дисципліна

Тема 2. Конституції зарубіжних країн

Тема 3. Основи правового статусу особи в зарубіжних країнах

Тема 4. Політичні партії та партійні системи в зарубіжних країнах

Тема 5. Вибори та референдуми в зарубіжних країнах

Тема 6. Форми та режими держави в зарубіжних країнах

Змістовий модуль 2. Організація інститутів влади в зарубіжних країнах

Тема 7. Глава держави в зарубіжних країнах

Тема 8. Органи законодавчої влади в зарубіжних країнах

Тема 9. Виконавча влада в зарубіжних країнах

Тема 10. Судова влада в зарубіжних країнах

Тема 11. Місцеве управління та самоврядування в зарубіжних країнах

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Основи конституційного ладу зарубіжних країн

Тема 1. Конституційне право зарубіжних країн як галузь права, наука та навчальна дисципліна

Конституційне право зарубіжних країн в системі публічного права. Взаємодія державного права зарубіжних країн з іншими правовими науками.

Конституційне право зарубіжних країн як галузь права, як наука і навчальна дисципліна. Конституційно-правові методи. Функції державного права зарубіжних країн. Сучасні правові системи та їх особливості. Поняття суб'єкта державно-правових відносин та їх види.

Конституційно-правові відносини, їх зміст та види. Джерела державного права зарубіжних країн. Система державного права зарубіжних країн та структура відповідного навчального курсу. Формування конституційного права як самостійної галузі юридичної науки.

Норми конституційного права зарубіжних країн, їх особливості. Інститути конституційного права зарубіжних країн, їх види.

Тема 2. Конституції зарубіжних країн

Поняття Конституції в зарубіжних країнах. Основні етапи конституційного розвитку сучасних держав, їх особливості та відмінності.

Сутність, зміст Конституції. Конституційні норми, їх види. Структура Конституції. Види Конституцій.

Порядок прийняття і внесення змін до Конституції. Способи прийняття Конституції. Процедура прийняття Конституції. Термін дії Конституції.

Тема 3. Основи правового статусу особи в зарубіжних країнах

Поняття правового статусу особи. Елементи правового статусу людини і громадянина.

Конституційно-правовий інститут громадянства. Поняття громадянства і підданства. Юридичні норми, що регулюють інститут громадянства. Підстави набуття громадянства. Підстави припинення громадянства. Правове положення іноземних громадян та осіб без громадянства.

Класифікація прав і свобод людини і громадянина. Юридичні гарантії прав і свобод людини. Міжнародно-правові акти щодо захисту основних прав і свобод людини. Обов'язки громадянина.

Тема 4. Політичні партії та партійні системи в зарубіжних країнах

Поняття політичної партії. Ознаки політичної партії. Внутрішня організація партій. Діяльність політичних партій.

Юридичні процедури при створенні партії. Реєстрація політичних партій. Фінансування політичних партій. Види політичних партій.

Партійні системи. Види партійних систем.

Тема 5. Вибори та референдуми в зарубіжних країнах

Поняття інституту виборів, система його норм. Правове регулювання підготовки і проведення виборів. Виборчі системи та їх види. Обчислення виборчої квоти. Додаткові правила розподілу мандатів при пропорційній системі. Контроль за проведенням виборів.

Поняття референдуму. Поняття плебісциту. Ініціатива референдуму. Організація референдуму. Визначення результатів референдуму. Види референдуму і його правові наслідки

Тема 6. Форми та режими держави в зарубіжних країнах

Форми територіального устрою держави. Поняття унітарної держави. Адміністративно-територіальний поділ унітарних держав. Форми

унітарних держав. Автономні державні утворення. Види автономій. Поняття федерації. Виникнення федеративних держав і їх структура. Суб'єкти федерації та їх правове положення. Територіальні утворення. Розмежування предметів відання федерації і її суб'єктів. Форми участі суб'єктів федерації у вирішенні загальнодержавних питань.

Поняття державного режиму. Види та характеристика державних режимів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Організація інститутів влади в зарубіжних країнах

Тема 7. Глава держави в зарубіжних країнах

Поняття глави держави. Монарх — глава держави. Порядок (система) престолонаслідування. Особливості спадкування престолу. Правове положення монарха. Особливості прав, пільг, привілеїв.

Президент – поняття та форми президентури. Законодавчі вимоги до кандидатів на пост президента, термін повноважень. Способи обрання президента. Повноваження глави держави. Президент як гарант конституції. Роль президента у формуванні вищих органів держави. Глава держави — верховний головнокомандувач. Президент як гарант прав і свобод громадян. Дорадчі органи при президенті. Відповідальність президента. Форми імпічменту.

Тема 8. Органи законодавчої влади в зарубіжних країнах (2 год.).

Поняття законодавчої влади. Поняття парламенту. Структура парламенту. Формування палат парламенту. Припинення повноважень палат. Підстави розпуску парламенту. Внутрішня організація парламенту. Органи парламенту. Правове положення члена парламенту. Обов'язки депутата. Порядок роботи парламенту. Сесії і засідання парламенту.

Повноваження парламенту. Парламенти з необмеженими повноваженнями, з обмеженими повноваженнями і консультативні парламенти. Контроль парламенту. Парламентські слухання. Парламентські розслідування.

Законодавчий процес. Стадії законодавчого процесу. Спеціальні парламентські процедури.

Тема 9. Виконавча влада в зарубіжних країнах

Поняття уряду. Склад уряду. Прем'єр міністр та міністри. Органи, що діють при уряді. Види урядів. Способи формування уряду. Умови призначення міністрів. Повноваження уряду. Урядова правотворчість. Відповідальність уряду і його членів. Імпічмент міністрів.

Парламентський контроль за діяльністю органів виконавчої влади. Взаємовідносини між органами законодавчої і виконавчої влади.

Тема 10. Судова влада в зарубіжних країнах

Поняття судової влади. Системи судової влади. Форми діяльності судової влади. Місце судової влади в системі органів державної влади та управління.

Судові органи в зарубіжних країнах. Суди загальної юрисдикції. Суди, органи конституційної юрисдикції. Спеціальні суди. Адміністративна юстиція.

Порядок створення судів. Конституційне регулювання судової влади. Конституційно-правовий статус суддів.

Тема 11. Місцеве управління та самоврядування в зарубіжних країнах

Поняття місцевого самоврядування. Поняття місцевого управління. Функції та принципи місцевого самоврядування. Моделі місцевого самоврядування. Конституційні основи місцевого самоврядування.

Система органів місцевого самоврядування. Форми діяльності органів місцевого самоврядування. Взаємодія органів місцевого самоврядування і управління.

7. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост. робота		Лекції	Практ.	Конс.	Самост. робота
Змістовий модуль I. Основи конституційного ладу зарубіжних країн										
Тема 1. Конституційне право зарубіжних країн як галузь права, наука та навчальна дисципліна	9	2	2		5	10	2			8
Тема 2. Конституції зарубіжних країн	11	2	4		5	14	2	2		10
Тема 3. Основи правового статусу особи в зарубіжних країнах	11	2	2	2	5	10				10
Тема 4. Політичні партії та партійні системи в зарубіжних країнах	9	2	2		5	10				10
Тема 5. Вибори та референдуми в зарубіжних країнах	9	2	2		5	10				10
Тема 6. Форми та режими держави в зарубіжних країнах	9	2	2	-	5	10				10

Змістовий модуль II. Організація інститутів влади в зарубіжних країнах

Тема 7. Глава держави в зарубіжних країнах	12	2	4		6	10				10
Тема 8. Органи законодавчої влади в зарубіжних країнах	16	4	4	2	6	16	2	2	2	10
Тема 9. Виконавча влада в зарубіжних країнах	12	2	4		6	10				10
Тема 10. Судова влада в зарубіжних країнах	12	2	4		6	10				10
Тема 11. Місцеве управління та самоврядування в зарубіжних країнах	10	2	2		6	10				10

Усього годин	120	24	32	4	60	120	6	4	2	108
---------------------	------------	-----------	-----------	----------	-----------	------------	----------	----------	----------	------------

7.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Конституційне право зарубіжних країн як галузь права, наука та навчальна дисципліна	2	2
2	Конституції зарубіжних країн	2	2
3	Основи правового статусу особи в	2	-

	зарубіжних країнах		
4	Політичні партії та партійні системи в зарубіжних країнах	2	-
5	Вибори та референдуми в зарубіжних країнах	2	-
6	Форми та режими держави в зарубіжних країнах	2	-
7	Глава держави в зарубіжних країнах	2	-
8	Органи законодавчої влади в зарубіжних країнах	4	2
9	Виконавча влада в зарубіжних країнах	2	-
10	Судова влада в зарубіжних країнах	2	-
11	Місьцеве управління та самоврядування в зарубіжних країнах	2	-
Разом		24	6

7.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Конституційне право зарубіжних країн як галузь права, наука та навчальна дисципліна	2	-
2	Конституції зарубіжних країн	4	2

3	Основи правового статусу особи в зарубіжних країнах	2	-
4	Політичні партії та партійні системи в зарубіжних країнах	2	-
5	Вибори та референдуми в зарубіжних країнах	2	-
6	Форми та режими держави в зарубіжних країнах	2	-
7	Глава держави в зарубіжних країнах	4	-
8	Органи законодавчої влади в зарубіжних країнах	4	2
9	Виконавча влада в зарубіжних країнах	4	-
10	Судова влада в зарубіжних країнах	4	-
11	Місьцеве управління та самоврядування в зарубіжних країнах	2	-
Разом		32	4

7.3. Теми самостійних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Конституційне право зарубіжних країн як галузь права, наука та навчальна дисципліна	5	8
2	Конституції зарубіжних країн	5	10

3	Основи правового статусу особи в зарубіжних країнах	5	10
4	Політичні партії та партійні системи в зарубіжних країнах	5	10
5	Вибори та референдуми в зарубіжних країнах	5	10
6	Форми та режими держави в зарубіжних країнах	5	10
7	Глава держави в зарубіжних країнах	6	10
8	Органи законодавчої влади в зарубіжних країнах	6	10
9	Виконавча влада в зарубіжних країнах	6	10
10	Судова влада в зарубіжних країнах	6	10
11	Місьцеве управління та самоврядування в зарубіжних країнах	6	10
Разом		60	108

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бориславська О.М., Різник С.В. Організація державної влади в сучасному світі: конституційно - правова енциклопедія / О.М.Бориславська, С.В.Різник. – Львів: ПАІС, 2012. – 456с.
2. Державне право зарубіжних країн [Текст]: особлива частина: навч. посіб. / [Л.Д. Варунц та ін.]; за заг. ред. В. О. Серьогіна; Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Х.: ХНУВС, 2011. - 292с.
3. Державне право зарубіжних країн (у схемах) [Текст]: навч. посіб.

- / Б.В. Калиновський [та ін.]; [за заг. ред. О.Я. Лапки]; Нац. акад. внутр. справ. - К.: КНТ, 2012. - 526 с.
4. Закоморна К.О.. Державне (конституційне) право зарубіжних країн (навчальні матеріали та схеми): посіб. для підгот. до іспитів. – Х: Право, 2014. – 264 с.
 5. Коломієць, Юрій Миколайович. Державне право зарубіжних країн. Загальна частина [Текст]: навч. посіб. / Ю.М. Коломієць; Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Х.: ХНУВС, 2010. - 211 с.
 6. Конституційне право зарубіжних країн Гринюк Р.Ф. Захарченко М.А. Навч. посібник. Вид. 2 перероб. I доп. – К.: Істина, 2009. – 376 с.
 7. Лапка О.Я., Пікуля Т.О. Конституційне (державне право зарубіжних країн (у схемах): Навч. посібник. – К.: Атіка, 2008. – 216 с.
 8. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2011. - 464 с.

Додаткові:

1. Антошук Л. Д. Законотворчість. Організація апарату парламентів. Світовий досвід / Програма сприяння Парламенту України / В.П. Крижанівський (заг.ред.), Е.Р. Рахімкулов (заг.ред.). — К. : Заповіт, 2007. — 98с.
2. Волощук О.Т. Інститут Президента у Франції, Росії та Україні: конституційні норми і політична практика. Монографія. – Чернівці: Технодрук, 2009. – 260 с.
3. Ворона П.В. Місцеве самоврядування в зарубіжних країнах: досвід для України: [навч. посіб. для депутатів місцевих рад] / П.В. Ворона; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна", Вища шк. політ. лідера. - К.: [Ун-т "Україна"], 2011. - 209 с.
4. Губрієню О. Сучасні монархії у світі: загальний огляд.

//Підприємництво, господарство і право.- 2008.-№ 5., С.33-37.

5. Дахова І.І. Конституційно-правовий статус уряду в зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аспект [Текст]: дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Дахова Ірина Іванівна ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. - Х., 2006. - 197 арк.
6. Калиновський Б. В., Лапка О. Я., Лапка Н. Я., Пікуля Т. О., Івершенко Л. А., Козодой Л. М., Тарасенко К. В. Державне право зарубіжних країн. - Київ – КНТ – 2012. – 525 с.
7. Ковальчук В. Всенародний референдум як одна з форм легітимації державної влади: зарубіжний та внутрішньодержавний досвід // Право України. – 2009. - №12., С 151-161.
8. Комарова Т.В. Юрисдикція Суду Європейського Союзу [Текст]: монографія / Т.В. Комарова; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. - Х.: Право, 2010. - 353 с.
9. Конституційне законодавство зарубіжних країн: Хрестоматія: Навч. Посібник / Упоряд. В.О. Ріялка, К.О. Законморна.-К.: Юринком Інтер, 2007.-384 с.
10. Конституційне право зарубіжних країн: Навч. Посібник / М.С.Горшенцова, К.О.Закоморна, В.О. Ріяка та ін.; За заг.ред. В.О.Ріяки. – 2-евид., допов. І перероб. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 544 с.
11. Марченко В.В. Конституційно-правовий статус уряду в країнах ЄС (на прикладі Франції, Федеративної Республіки Німеччини, Іспанії) [Текст]: монографія / В.В. Марченко; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. - К.: Правова єдність, 2010. - 216 с.
12. Назаров І. В. Судові системи країн Європейського Союзу та України: порівняльно-правовий аналіз : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.10 / Назаров Іван Володимирович; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Х., 2011. - 40 с.

Інформаційні ресурси

1. Європейський Парламент (European Parliament) [Електронний ресурс] - Режим доступу <http://www.europarl.europa.eu/offices/en/default.htm>
2. Європейський Союз: актуальні проблеми та політика (Key Topics and EU politics) [Електронний ресурс] - Режим доступу www.europarl.eu.int/topics/en/default.htm
3. Міжпарламентський Союз: база даних парламентської літератури (IPU — ParLit database) [Електронний ресурс] - Режим доступу <http://www.ipu.org/parline-e/parlinesearch.asp>
4. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nplu.org/>
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nau.ua>
7. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://president.gov.ua>
9. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua>
10. Офіційний сайт Конституційного Суду України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ccu.gov.ua>

11. Офіційний сайт Державної Думи Російської Федерації
Електронний] – Режим доступу: <http://www.duma.gov.ru/>
12. Офіційний веб-сайт Президента Російської Федерації
Електронний] – Режим доступу: <http://kremlin.ru/>
13. Офіційний сайт Палати Представників Республіки Білорусь
Електронний] – Режим доступу: <http://www.house.gov.by/>
14. Офіційний веб-сайт Національного зібрання Республіки Білорусь
Електронний] – Режим доступу:
<http://www.sovrep.gov.by/>
15. Офіційний веб-сайт Президента Республіки Білорусь
Електронний] – Режим доступу: <http://president.gov.by/>
16. Офіційний сайт Британського Парламенту
Електронний] – Режим доступу:
<http://www.parliament.uk/>
17. Офіційний сайт Бундестагу Німеччини
Електронний] [– Режим доступу:]
<http://www.bundestag.de/> [
18. Офіційний сайт Сенату США Електронний ресурс – Режим доступу:
<http://www.senate.gov/>
19. Офіційний веб-сайт Палати Представників США
Електронний] – Режим доступу: <http://www.house.gov/>
20. Офіційний веб-сайт Президента США
Електронний] – Режим доступу:
<http://www.whitehouse.gov/>
21. Офіційний веб-сайт Парламенту Республіки Франція
Електронний] – Режим доступу: [<http://www.parlement.fr/index.html>
22. Офіційний веб-сайт Парламенту Республіки Казахстан
Електронний] – Режим доступу: <http://www.parlam.kz/>

**Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна**

1. Навчальні аудиторії, обладнанні для проведення лекційних і семінарських занять.

2. Аудіовізуальні, технічні і комп'ютерні засоби навчання: комп'ютери, оснащенні програмними пакетами: SPSS for Windows (Statistical Package for Social Sciences) – пакет програм комп'ютерної обробки первинної психологічної інформації; Excel for Windows – пакет програм для створення статистичних таблиць, діаграм, графіків, обробки первинної інформації методом середніх величин; Word for Windows – пакет програм для текстового форматування й ілюстрування звітів за підсумками проведених психологічних досліджень; мультимедійний проект, екран.

3. Презентації лекцій в PowerPoint.